

BIM může podstatně napomoci další digitalizaci Česka, říká Martin Kugler

Digitalizace České republiky bude v dalších letech nadále pokračovat. Jedním z důležitých nástrojů tohoto procesu by se měla stát i metoda se zkratkou BIM. Na její využití a potenciál do budoucna nejen obecně, ale třeba i v oblasti plynárenství jsme se zeptali Martina Kuglera ze společnosti GasNet.

Můžete ve stručnosti představit princip metody BIM?

Velmi zjednodušeně se jedná o proces, kdy vytváříme informační model stavby prostřednictvím výpočetní techniky, tedy hardwaru i softwaru. Grafické, popisné a jiné informace se soustřeďují do jednoho prostředí digitálního modelu stavby, a to v průběhu tvorby jejího záměru, přípravy a potřebných povolení až po její realizaci, uvedení do provozu a užívání. Překlad významu Building Information Modelling nebo také Building Information Management, tedy Informační modelování budov, o smyslu této metody víceméně vypovídá. Účelem BIM je utřídit informace a činnosti do jednotné a snadněji využitelné podoby v budoucnosti. Celé si to lze představit jako zhmotnění konkrétní stavby do jejího digitálního odzrcadlení včetně veškerých informačních archiválií, které se dnes vedou většinou v roztráštěné agendě – papírové, v lepším případě post digitálně skenované.

Kde všude se model BIM používá?

Nejdále ve využívání této metody jsou logicky pozemní stavby, kde si již investoři a facility management uvědomili výhody digitální agendy informací o stavbě v průběhu jejího pořízení a užívání.

Jaké jsou přínosy této metody?

Přínosy závisí na řadě faktorů, stanovují se například již vytvořenou metodikou, tzv. Cost-Benefit Analysis, která vznikla pro účastníky veřejných soutěží v Evropské unii, aby mohli kvantifikovat náklady a přínosy využití informačního modelování staveb ve veřejných stavebních projektech. Metodika je přeložena do češtiny a je k dispozici zájemcům na webu KoncepceBIM.cz pod názvem „Analýza nákladů a přínosů metody BIM pro veřejné zakázky“.

Jaké nástroje se v této souvislosti dají využít?

Jednoznačně se jedná o softwarové nástroje, s jejichž pomocí se naplňují procesy BIM metodiky. Nástroje musí zohlednit, že každý účastník životního cyklu stavby – od přípravy a realizace až po její konečné užívání – pracuje s informacemi o stavbě v BIM jiným způsobem, protože má jiné potřeby a vykonává i různé činnosti. Informace je navíc nutno agregovat do jednotné databáze s odlišným přístupem a využíváním.

Požadavek na přístup k informacím a jejich sdílení logicky vede i k potřebě využívání cloud technologií, zaměřených na jednoduché sdílení. Nástroje musí zachytit i vývoj etap stavby v čase včetně validačních milníků, tedy dílčí „workflow“ od projekčních dat až po uvedení do provozu.

Jaký je stav zavádění metody BIM v České republice?

Realizace „Konceptce zavádění metody BIM v České republice“ byla schválena v roce 2017, takže pokračuje již pátým rokem. Česká vláda v roce 2021 vzala na vědomí informaci o jejím plnění a odsouhlasila aktualizaci harmonogramu plnění, čímž vlastně potvrdila její další směřování. Informace o plnění této konceptce včetně aktuálního harmonogramu je k dispozici na webu Ministerstva průmyslu a obchodu.

Jaké se nabízejí možnosti využití BIM a digitalizace obecně v oblasti tuzemského plynárenství?

Povinnost zvedení metody BIM se v současné době vztahuje pouze na rámec nadlimitních zakázek ve smyslu zákona o zadávání veřejných zakázek, nikoli na oblast energetiky, tedy i plynárenství. Nicméně bude-li celá konceptce BIM implementována do státních organizací a správy včetně digitálních postupů v oblasti stavebního a souvisejících řízení, pak je skutečně otázkou času, kdy tyto postupy budou výhodné i pro jiné typy stavebních zakázek a jejich investory.

Například stavby veřejných zakázek dopravní infrastruktury se svojí povahou blíží stavbám energetických linií a mohou tuto metodu plynárenství přiblížit. Navíc přeložky staveb energetické infrastruktury jsou často i jejich součástí, takže se s nimi jistě potkáme. Jako odvětví jsme začali pod vedením České agentury pro standardizaci pracovat i na datovém standardu plynárenských staveb.